

Feminist Yazıya Sığınmak, Sığınmayı Yazmak

Feminist Asylum Editörler Kolektifi

ÖZET

Feminist Asylum: A Journal of Critical Interventions'ın birinci sayısı için editor notları

ANAHTAR TERİMLER

Feminist yazı, Feminist Asylum, Sürgündeki kadınlar ve LGBTI+, queer bilgi

New articles in this journal are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 United States License.

This journal is published by [Pitt Open Library Publishing](https://pittopenlibrarypublishing.org/).

Feminist Asylum: A Journal of Critical Interventions

feministasylum.pitt.edu

Vol. 1 (2022)

DOI 10.5195/faci.2022.78

ISSN: 2834-4707

FEMINIST YAZIYA SİĞİNMAK, SİĞİNMAI YAZMAK

Uzun bir dönemde plânladığımız, hayal ettiğimiz Feminist Asylum: A Journal of Critical Interventions'ın ilk sayısını buruk bir heyecanla yayınlıyoruz. Bu aşamaya uzun bir yoldan geçerek geldik. Başlangıçta üç kişiydik: Gülden (Kanada), Leyla (Türkiye), Simten (ABD). Farklı coğrafyalarda farklı gruplarla ve/ya da feministlerle yollarımız kesişti; tartıştık; fikir aldık-verdik; taslaklar hazırladık; yeniden hazırladık; plânlardan vazgeçtik ve yeni plânlara yaptık... Sonunda, Dr. Nancy Glazener'in aramıza katılmasıyla Pittsburgh Üniversitesi, ULS'de (Üniversite Kütüphane Sistemlerinde) yerleştik.. Burada, Dr. Nancy Glazener'in ULS için gereken fonu sağlamasıyla kendimizi şanslı hissettik. Biz Pittsburgh'a yerleşirken Dr. Caroline Hodes (Kanada), Şafak Altan (Fransa), Dr. Işıl Ünal (Türkiye) aramıza katıldı. Şimdi, Timothy Maddocks, City of Asylum'dan (Pittsburgh) doğru editörler kolektifimizde yer alıyor.

Bu sayının hazırlanma sürecinde feminist/kadın yazılarına dair halihazırda söylenmiş birkaç sözü tekrar tekrar hatırladık: Virginia Woolf, kadınların yazması için kendilerine ait bir odanın olmasını vazgeçilemez bir şart olarak koyar. Orlando'ya yakından baktığımızda bu ihtiyacın salt kadınlar için değil bugün, ikili kimlikleri reddeden, heteronormatif erkek kimliğinin gerektirdiklerinin dışında duran kimlik alanlarında yaşayanlar için de geçerli olduğunu görürüz. Woolf'un sesi, bireyin temel aktör olarak yerleştiği modern yazma formlarında yer alır. Bilinç akışıyla öne çıkan marjinalliği, sınırlarda durarak yerleşememe hâli beraberinde getirdiği tekinsizlikle ve bireyselliklerin eril hatlar dışında oluşumu vesilesiyle Feminist Asylum'da yazarken heteronormatif normları geride bırakma amacıyla ilişkilendir. Woolf'un yapmaya çalıştığı feminist yazma formlarına yaklaşımımızın temel taşlarından: Tarihte, erkek ve/ya da zengin değilseniz yazmanın imkânsızlığına karşı duran kadınlar açısından önemli bir semboldür.

Feminist Asylum'un iki eş editörü var: Dr. Nancy Glazener ve Dr. Simten Coşar. Fakat bunlar sembolik; teknik ve kurumsal gereklilik olduğunda işlettığımız sıfatlarımız. Editörler kolektif bir şekilde çalışıyorlar. Yapılacakları hesapçı bir çerçevede bölüşmüyoruz - kaç saat çalıştığımızı, kaç işi yaptığımızı, kaç metnin sorumluluğunu aldığımızı, neyi ve ne zaman yaptığımızı sayısal hesaplarla belirlemiyoruz. Takvimlerimiz var - bireysel, kurumsal ve kolektif zaman çizelgelerimiz. Ve bu takvimlerin birbiriyle ve birbirimizinkinle uyumlu bir şekilde akması için elimizden geleni yapıyoruz.

Ve evet - uzun süredir plânladığımız bu derginin ilk sayısını çıkarırken buruk bir heyecan ve sevinç duyuyoruz. Feminist Asylum'un doğum firinden, ismini koymaya, üzerine tartışmalar düzenlemekten, yeni üyeler bulmaya, tanıtım metinlerini hazırlamaya ve nihayetinde ilk dört sayının temasına karar vermeye kadar uzanan hemen her aşamasında emeği olan Dr. Gülden Özcan (Kanada) 11 Mayıs 2022 tarihinde meme kanseri nedeniyle komplikasyonlara bağlı olarak aramızdan ayrıldı. Gülden, Kürt kökenli feminist akademik, aktivist ve Ekim'in (3) annesi. Bu dünyada geçirdiği günler çok az olsa da çok insanın hayatına dokundu, aktivizmi akademik kazanımlarıyla birleştirebilen, entelektüel merakını aktivist ilgilerine uyarlayabilen az sayıdaki akademik arasında yer aldı.

Feminist Asylum'ın ilk sayısı Gülden'in bu dünyadaki ve hayatımızdaki varlığını öne aldığımız bir Özel Bölümle başlıyor. Bu bölümün, ilk sayının temasına da uygun olduğunu belirtmemiz gerek: Metinler sürgünde feminist akademik olma haliyle ilgili - Gülden'in çalışmaları ve eylemleri feminist/kadın olarak yazmaya sığınmak, sığınarak yazmak temasına dair çok şey söylüyor. Bölümdeki

metinler Gülden'in SNAC+ Eşitlikte Mükemmeliyet Ödülü aldığı törendeki konuşmalardan bir seçki. Metinlerin orijinali İngilizce. Dr. Leyla Bektaş-Ata'nın metni dışındakilerin Türkçe'ye çevirisi Simten Coşar'a ait. Özel bölümde yazılanlar Gülden'in kaybıyla halleşebilmekle de ilgili. Tezer Özlü (2014, s. 10), Woolf'tan yaklaşık 60 sene sonra şöyle diyor: "Dünya acılı olduğu için yazılır. Duygular taşıdığı için yazılır. İnsanın kendi zavallılığınan sıyrılmaması çok güç bir işlemdir. Ama insan bir kez bu zavallılıktan sıyrılmayagörsün, o zaman yaşamı kendi egemenliği altına alabilir. İşte bu egemenliği bir iki kişiye daha anlatmak için yazılır. ... Yaşamla ve ölümlle hesaplaşmak için yazıyorum."

Bu sayıdaki ilk makale 'kadınların destanı olur mu?' sorusu etrafından ilerleyen bir tartışma - Jale Parla, Latife Tekin ve Ayla Kutlu'nun destan janrına sığınan metinlerini karşılaştırmalı inceliyor. Parla bu soruya hazır yanıtlar bulmuyor. Yazının Türkçesi, açık erişimli feminist bir dergide, *Kültürde ve Siyasette Feminist Yaklaşımlar'da* yayımlandığı için salt İngilizce çevirisini yayınlıyoruz (çev. Simten Coşar). İkinci makale Leanne Betasamosake Simpson'ın yeryüzünden doğru bilmenin, ilk ulusların bilme yöntemlerinin karşı-hegemonik bilme biçimleri açısından anlamlarını örneklelediği, "Kwe as Resurgent Method". Simpson'ın *As We Have Always Done: Indigenous Freedom through Radical Resistance (Hep Yaptığımız Gibi: Yerli Halkların Özgürlüğü İçin Radikal Direniş)* (2017) adlı kitabından bulunan bu bölümde katı ikiliklere sıkıştırılan toplumsal cinsiyete başkaldıran, hem cis hem trans deneyimlerine açık ve ruh, duygular, entelekt ve mekândan temellenen pratiğe dayalı bilginin kaynağı olarak "Kwe" kimliği irdeleniyor (30).

Bu sayıda iki mülakatımız var: İki, Hande Ögüt'ün Oya Baydar'la, *Kayıp Söz* romanı üzerine başlayan, ama salt romanla sınırlı kalmayan, kadınların yazma süreçlerine, insani sorumluluklara, bir arada yaşama becerilerine ve beceriksizliklerine, toplumsal adalet temasına ve baskıcı rejimlerde yaşamaya ve oradan sözün gündelik yaşam içindeki yerine ilişkin tartışmalara evrilen bir metin. Metnin Türkçesi *Amargi Feminist Tartışmalar* derlemesinde yer alıyor. Bu sayımızda daha geniş bir okur kitlesine ulaşmasını umuyoruz. Yazının İngilizce çevirisini de yayınlıyoruz (çev. Simten Coşar). Baydar'ın romanı ve sayıda yer alan mülakat bu sayının temasıyla birçok açıdan kesişiyor: Romanın başkahramanı bir erkek - hep tereddütte. Tereddüt, genelde Türkiye'deki kadınların gündelik deneyimleriyle tanımlanan bir hâl... İkinci mülakat İngilizce; Editörler kolektifinden Nihan Kuzu, sürgünde olduğu Atina'da AMOQA'yla görüşüyor - kamusal yaşamın yitip gittiği bir dünyada yeterince güvenli ortak queer mekânlar kurmak için bıkmadan uğraşan, bunun için birlikte eylemeye ve her şeyden önce sanata dayanarak fiziksel, sembolik ve siyasal açılardan sürgünde olanlarla dayanışmaya çalışan bir grubun yeni başlayan yolculuğuna bakıyor.

Bu sayıda Defne Karaosmanoğlu vd.'nin (İngilizce) saha/araştırma notları ile Remzi Altunpolat'ın (Türkçe) yorum yazısı da yer alıyor. Karaosmanoğlu vd. Türkiye'de kadınların ev aletleriyle ilişkilenecekleri tarihsel bir perspektiften bakan ve hâlâ devam eden araştırmalarından gözlemleri, saha notlarını, araştırma notlarını ve argümanlarını paylaşıyorlar. Bu sade ve oylumlu metinde araştırmacının emek yoğun sürecine, çok-boyutlu sorularına ve çoklu yöntemine dair bilgi ediniyoruz. Metin bu sayının temasına araştırmacının merkezinde duran kadın anlatılarıyla yerleşiyor. Altunpolat'ın yorum yazısı, karşı-hegemonik bir bilme tarzı olarak Queer bilgi hakkında. Altunpolat, bugün toplumlarda gündelik hayatın yerleşik heteronormatif, kapitalist bilgi üretim tarzıyla şekillenmesi üzerine eleştirel bir okuma yaparken deneysel öncelikleri bilgi

FEMİNİST YAZIYA SİĞİNMAK, SİĞİNmayı YAZMAK

üretimine merkezine oturtan Queer formların söz konusu yerleşik örüntülere meydana okuyuşunu anlatıyor.

Son olarak, bağlantılı olduğumuz entelektüel çevreden, Pittsburgh'daki City of Asylum'dan Tuhin Das bizimle pandemi döneminde sürgünde olmak temalı üç çizimini paylaşıyor. Çizimlere Tuhin Das'ın şiirlerinden seçtiğimiz dizeler eşlik ediyor.

İlk sayılar yaşam gibidir: Heyecan verici, neşeli, endişe yüklü ve takip eden sayılara kıyasla en deneyimsel... Süreç içinde bütün bu sıfatlardan payımızı alıyoruz. Her şeyin ötesinde, meslektaşımız, arkadaşımız, editörler kolektifimizin üyesi Dr. Gülden Özcan'a duyduğumuz saygıyı, teşekkürü ve sevgiyi bir kez daha paylaşıyoruz: Bizimle, feminist bir aradılığı bilgece, sevinçle ve bitmeyen enerjisiyle bıkmadan paylaştığı için mutluyuz. Öyleyse Gloria Anzaldúa'yla (1981, s. 170) kapatıyoruz: "Kendine ait bir odayı unut - mutfakta yaz, kendini banyoya kilitle. Otobüste giderken ya da sosyal yardım kuyruğunda beklerken yaz, işteyken ya da yemek yerken, uykuyla uyanıklık arasında yaz. Klozette otururken yazıyorum. Zengin değilsen ya da geçimini sağlayan birileri yoksa daktilo başında uzun uzun esnemek de yok - muhtemelen daktilon da yoktur. Yeri temizlerken ya da çamaşır yıkarken bedeninde şarkı söyleyerek gezinen kelimeleri dinle. Bunalmışken, sinirliyken, canın yanarken, incinmişken, şefkat ve aşkın sarhoşluğundayken (yaz). Yazmaktan başka bir şey yapamadığında yaz."

Bu sayıyı Dr. Gülden Özcan'ın sevgili anısına adıyoruz.

REFERENCES

- Anzaldúa, G. (1981). Speaking in tongues: A letter to 3rd world women writers. Cherríe Moraga and Gloria E. Anzaldúa (Der.), *This bridge called by Back: Writings by radical women of color* içinde (s. 165-174). New York: Kitchen Table.
- Özlü, T. (2014). Yaşamla ve ölümlle hesaplaşmak için yazıyorum. Sezer Duru (Der.), *Yeryüzüne dayanabilmek için* içinde (s.9-11). İstanbul: YKY.
- Woolf, V. (2022). *Kendine ait bir oda*. Suğra Öncü (çev.). 23. Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları.

Feminist Asylum Editörler Kolektifi

Feminist Asylum.